

PATVIRTINTA
Vytauto Didžiojo universiteto
Senato 2021 m. birželio 23 d.
Nutarimu Nr. SEN-N-36

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
NEGALIOS POLITIKA:
„ĮTRAUKIŲ GALIMYBIŲ UNIVERSITETAS“**

TURINYS

1. Įvadas	3
2. Sampratos	4
3. Bendroji Universiteto įtraukių galimybių politika.....	6
4. Dalyvaujančios pusės ir atsakomybės.....	7
4.1. Universiteto vadovybės atsakomybė	7
4.2. Kiekvieno Universiteto darbuotojo atsakomybė	7
4.3. Kiekvieno studento ir (ar) stojančiojo atsakomybė	8
4.4. Akademinė padalinių atsakomybė	8
4.5. Neakademinė padalinių atsakomybė	8
4.6. Koordinatorius negalios reikalams atsakomybė.....	9
4.7. VDU Studentų atstovybės atsakomybė	9
4.8. Kitų suinteresuotų pusių atsakomybė	9
5. Neįgaliesiems studentams ir darbuotojams teikiama pagalba Universitete	10
5.1. Priėmimas į Universitetą.....	10
5.2. Supažindinimas su Universitetu	10
5.3. Pagalba studijų ir darbo santykių Universitete laikotarpiu.....	10
5.4. Bendramokslių pagalba neįgaliesiems studentams	11
5.5. Bendradarbių ir Universiteto darbuotojų teikiama pagalba neįgaliesiems	11
6. Teikiamos pagalbos šaltiniai Universitete	12
6.1. Akademiniai padaliniai	12
6.2. Neakademiniai padaliniai.....	12
6.3. Koordinatorius negalios reikalams.....	12
6.4. Studentų reikalų departamentas	13
6.5. Žmogiškųjų išteklių departamentas	13
6.6. VDU Psichologijos klinika	13
7. Konfidencialumas.....	14
8. Tinkamas sąlygų pritaikymas Universitete.....	15
8.1. Papildomas laikas studijų laikotarpiu ir darbo metu.....	15
9. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla.....	17
10. Universiteto santykis su aplinka	18
11. Švietimas ir komunikacija.....	19
12. Stebėseną ir vertinimas	20
13. Politikos įgyvendinimas	21

1. ĮVADAS

Vytauto Didžiojo universitetas (toliau ir – Universitetas arba VDU), būdamas bendruomeniška mokslo ir studijų institucija, tęsia 1922 m. Kaune įkurto Lietuvos universiteto misiją, žmogui sudaranti liberalias ugdymosi sąlygas, plėtojanti partnerystę, aktyviai dalyvaujanti Kauno gyvenime, kurianti Lietuvos ateitį bei prisidedanti prie pasaulio kultūros ir mokslo raidos. Universitetas, puoselėdamas humanistinę kultūrą, neužsisklendžia tik siaurose, griežtai specializuotose studijose, siekia būti intelektiniu ir pilietiniu visuomenės židiniu, aktyviai dalyvauja pasaulio universitetų gyvenime, kuria dabarties ir ateities visuomenę. Realizuodama šiuos siekius, Universiteto bendruomenė išivardino pagrindines vertybes, kuriomis vadovaujasi savo kasdienėje veikloje, tai: *asmenybės ir akademinė laisvė, demokratija, atvirumas, atsakomybė, kūrybiškumas, bendruomeniškumas, darna, akademinis meistriškumas*. Nurodytos vertybės Universiteto institucinėje atmintyje ir organizacinėje kultūroje yra giliai įsiviešėjusios, jas puoselėdamas Universitetas siekia bendruomenės darnos ir sinergijos, taip brangindamas kiekvieno jos nario įvairovę ir asmeninę autonomiją.

Nuo pat atkūrimo 1989 m., atliepdamas puoselėjamas vertybes, VDU buvo žinomas kaip viena draugiškiausių žmonių su negalia švietimo institucijų Lietuvoje (tokiu statusu Universitetą 2015 m. oficialiai įvertino ir *Lietuvos žmonių su negalia sąjunga*), kuriame siekiama atsižvelgti į individualiuosius asmenų poreikius, didinti studijų prieinamumą ir tinkamai pritaikyti sąlygas visiems bendruomenės nariams studijuoti ar (ir) dirbti, todėl negalia niekada nebuvo kliūtis norint tapti Universiteto bendruomenės nariu. Įgyta ilgametė patirtis, iš pradžių integruojant neįgalius asmenis į aukštąjį mokslą, sudarant jiems priimtiną patekimo, studijų ar darbo ir infrastruktūros, pagalbos, paramos ir paslaugų sąlygas, vėliau atliepiant jų interesus, tokiu būdu tapus neįgaliesiems draugišku Universitetu, jo bendruomenei padėjo sukurti įvairią negalią turintiems pritaikytą studijų ir darbo aplinką, kuri yra nuolatos tobulinama bendradarbiaujant su geriausiais šios srities specialistais, organizacijomis, negalią turinčiais Universiteto bendruomenės nariais. Šiandien VDU vadovaujasi žmogaus teisėmis grįstu negalios modeliu ir jo samprata, kylančia iš Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencijos), kurios tikslas yra skatinti, apsaugoti ir užtikrinti visų neįgaliųjų visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui. Taigi, realizuojant šią VDU negalios politiką, bus vadovujamasi įtraukių galimybių principu, tinkamai pritaikomos studijų ir darbo sąlygos negalią turintiems studentams ir darbuotojams, užtikrinamas studijų prieinamumas.

VDU negalios politikos, pavadintos „Įtraukių galimybių universitetu“ (toliau ir – negalios politika), tikslas yra užtikrinti lygybės ir nediskriminavimo kultūrą Universitete, tinkamai pritaikant studijų ir darbo sąlygas ir didinant studijų prieinamumą.

Ši negalios politika buvo sukurta įgyvendinant 2021–2027 m. VDU strategijos nuostatas, 2020 m. atlikus esamos situacijos Universitete analizę, susijusią su neįgaliųjų padėtimi, ir įvertinus gautus rezultatus, vadovaujantis Konvencija, kurią Lietuva ratifikavo 2010 m., remiantis LR švietimo ir mokslo įstatymu, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos ir Universiteto vidaus teisės aktais, kurie reglamentuoja neįgaliųjų teisinę padėtį, taip pat atliepiant Universiteto vertybes ir puoselėjamą organizacinę kultūrą.

2. SAMPRATOS

Sampratos, kuriomis yra vadovaujamosi ir naudojamosi įgyvendinant šią įtraukių galimybių politiką:

Įtraukios galimybės – žmogaus teisėmis grįstos sąlygos ir priemonės, kuriomis skatinama įtrauktis ir galimybės organizacijoje, įskaitant organizacijos išsipareigojimą užtikrinti lygybės ir nediskriminavimo kultūrą, tai reglamentuojančiais dokumentais ir normomis, šalinti lygybės ir dalyvavimo kliūtis negalią turintiems asmenims studijų ir darbo aplinkose, skatinti laisvus ir įvairius asmens pasirinkimus, kylančius iš individualių poreikių ir aspiracijų bei iš to, kas yra svarbu asmeniui. Taip pat, esant poreikiui, tinkamai pritaikyti sąlygas, siekiant užtikrinti asmeniui galimybes siekti prasmingų ir sėkmingų studijų ir darbo Universitete.

Universiteto bendruomenės nariai – tai akademinės bendruomenės, administracijos ir neakademių padalinių darbuotojai, absolventai, Universiteto įsteigtų įstaigų bendruomenės ir kiti asmenys, aktyviai dalyvaujantys Universiteto veikloje.

Diskriminacija negalios pagrindu – bet koks išskyrimas, atstūmimas ar apribojimas dėl neįgalumo, kuriais siekiama pabloginti ar paneigti arba dėl kurių pabloginamas ar paneigiamas visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pripažinimas, įgyvendinimas ar naudojimas lygiai su kitais asmenimis politinėje, ekonominėje, socialinėje, kultūrinėje, pilietinėje ar bet kurioje kitoje srityje. Tokia diskriminacija apima visų formų diskriminaciją, įskaitant atsisakymą tinkamai pritaikyti sąlygas (*Konvencija, 2 str.*).

Prieinamumas – išankstinė sąlyga ir priemonė pasiekti visų neįgalųjų *de facto* lygybę, kad neįgalieji galėtų veiksmingai dalyvauti bendruomenės veikloje. Reikia atsižvelgti, ar prieinama sukurta aplinka, viešasis transportas, taip pat informacijos ir ryšių paslaugos, kurios turi būti prieinamos neįgaliesiems ir jie galėtų jomis naudotis lygiai su kitais asmenimis. Prieinamumas ryšių paslaugų kontekste apima socialinės ir ryšių paramos teikimą (*Konvencija, Neįgaliųjų teisių komiteto bendroji pastaba Nr. 6, 9 str.*).

Tinkamas sąlygų pritaikymas – būtini ir tinkami pakeitimai ir pritaikymas, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti neįgaliesiems galimybę naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis lygiai su kitais asmenimis ar galimybę įgyvendinti šias teises ir laisves (*Konvencija, 2 str.*). Tinkamas sąlygų pritaikymas – tai neatsiejama tiesiogiai taikomos pareigos nediskriminuoti dėl negalios dalis. Tinkamo sąlygų pritaikymo pavyzdžiai: padaryti esamą infrastruktūrą ir informaciją prieinamą neįgaliesiems; modifikuoti įrangą; pertvarkyti veiklą; iš naujo suplanuoti darbus; pritaikyti ugdymo programų mokymosi medžiagą ir mokymo strategijas; suteikti prieigą aptarnaujantiems darbuotojams neužkraunant neproporcingos ar nepagrįstos naštos (*Konvencija, Neįgaliųjų teisių komiteto bendroji pastaba Nr. 6, 5 str.*).

Universalus dizainas – gaminių, aplinkos, programų ir paslaugų, skirtų naudoti visiems žmonėms kuo platesniu mastu, dizainas, kai nėra pritaikymo ar specializuoto dizaino būtinybės, taip pat pagalbinais įrenginiais, skirti konkrečioms neįgaliųjų grupėms, kai tai yra būtina (*Konvencija, 2 str.*).

Pagalba – tai individuali pagalba asmeniui, kuri gali būti teikiama įvairiomis formomis, konsultuojant, informuojant, padedant, palydint, individualizuojant studijų ir darbo procesus, ar bet kokia kita pagalba, didinanti neįgalių žmonių įtrauktį ir užtikrinanti lygias galimybes ir nediskriminavimą Universitete.

Paslaugos – tai paslaugos, kurios padeda užtikrinti lygias galimybes ir nediskriminavimą dėl negalios ir didina studijų ar darbo proceso prieinamumą Universitete. Paslaugos neįgaliems asmenims gali būti teikiamos pasitelkiant ir vidinius Universiteto resursus, ir išorinius resursus, esančius už Universiteto veiklos ribų. Tai tokios paslaugos kaip: konspektavimo paslauga, gestų kalbos vertėjo paslauga, asmeninio asistento paslauga, psichologo konsultacija, rašto darbų maketavimo paslauga, pavėžėjimo paslauga ir pan.

Parama – tai įvairios paramos priemonės, iš jų ir finansinės paramos priemonės (tikslinės išmokos, stipendijos, lengvatos ir pan.), mažinančios atskirtį siekiant studijuoti Universitete.

Negalios tipai: fizinė negalia (judėjimo sunkumai ir pan.), sensorinė negalia (regėjimo, klausos sunkumai ir pan.), psichosocialinė negalia (depresija ir pan.), intelekto / kognityvinė negalia (demencija, taip pat mokymosi sunkumai, tokie kaip disleksija ir pan.), autizmas, autoimuninės ir neurologinės ligos (su lėtinėmis ligomis susijusios negalios (cukrinis diabetas, epilepsija, išsėtinė sklerozė)), kompleksinė negalia (keli negalios tipai kartu ir pan.). Negalios gali būti kitiems matomos arba nematomos.

3. BENDROJI UNIVERSITETO ĮTRAUKIŲ GALIMYBIŲ POLITIKA

Atliepdamas įtraukių galimybių universitetą negalios politikos srityje, VDU:

- sudaro galimybę Universiteto neįgaliems bendruomenės nariams į jiems tinkamų sąlygų pritaikymą, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą, lygias galimybes, nediskriminavimą studijose ir darbe Universitete;
- informuoja akademinį ir neakademinį padalinių darbuotojus, studentus apie jų teises, pareigas ir atsakomybes, susijusias su šia įtraukių galimybių politika ir jos įgyvendinimu;
- teikia informaciją būsimiems ir (ar) esamiems Universiteto bendruomenės nariams ar kitoms suinteresuotoms pusėms apie tai, kokia pagalba, paslaugos ir paramos priemonės yra taikomos Universiteto bendruomenės neįgaliems nariams;
- skatina bendruomenės narius atskleisti esamus sveikatos sunkumus, negalią ir (ar) individualiuosius poreikius, tam, kad būtų galima taikyti tinkamas paslaugas, paramos ir (ar) pagalbos priemones, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas, užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius;
- teikia paslaugas, paramą ir pagalbą Universiteto bendruomenės neįgaliems nariams, siekiant paskatinti ir tinkamai pritaikyti sąlygas jų įtraukčiai į studijas ir darbą;
- siekia užtikrinti, kad visi Universiteto pastatai ir patalpos būtų prieinami neįgaliems asmenims. Siekiant įgyvendinti šį tikslą taikomi universalūs dizaino principai kuriant ir (ar) rekonstruojant materialinę Universiteto bazę, taip didinant Universiteto prieinamumą įvairią negalią turintiems bendruomenės nariams.

4. DALYVAUJANČIOS PUSĖS IR ATSAKOMYBĖS

Suinteresuotos pusės, dalyvaujančios įtraukių galimybių Universiteto politikos įgyvendinime, siekiant atliepti negalios klausimus ir juos įtraukti į visą Universiteto darbo bei studijų proceso organizavimą.

4.1. Universiteto vadovybės atsakomybė:

- siekti, kad visi Universiteto bendruomenės nariai žinotų apie šios įtraukių galimybių politikos nuostatas ir suprastų iš jos kylančias asmenines ir bendruomenines teises ir atsakomybes;
- kurti ir palaikyti Universiteto struktūrą ir jame vykstančius procesus, susijusius su šios įtraukių galimybių politikos tvariu įgyvendinimu, siekiant tinkamai koordinuoti ir teikti paslaugas, paramą bei pagalbą Universiteto bendruomenės neįgaliems nariams;
- siekti sudaryti sąlygas organizuoti ir vykdyti švietimą ir mokymąsi apie negalią Universiteto darbuotojams, siekiant suteikti reikiamų žinių apie negalios fenomeną ir kaip atpažinti sunkumus, kurie kyla dėl individualiųjų poreikių tinkamam studijų ir (ar) darbo sąlygų pritaikymui, bei tinkamą paslaugų ir pagalbos teikimą bendruomenės neįgaliems nariams;
- reguliariai prižiūrėti ir atnaujinti Universiteto įtraukių galimybių politiką.

4.2. Kiekvieno Universiteto darbuotojo atsakomybė:

- puoselėti Universiteto organizacinę kultūrą, propaguojamas vertybes ir taip sudaryti sąlygas užtikrinant lygias galimybes ir nediskriminavimą visiems bendruomenės neįgaliems nariams;
- esant poreikiui informuoti Universitetą apie turimus individualiuosius poreikius (negalią), siekiant tinkamo studijų ir darbo sąlygų pritaikymo ir gauti su tuo susijusias paslaugas, paramą ar pagalbą Universitete;
- gerbti teisę į konfidencialumą ir įsitikinti, kad asmuo neprieštarauja, jog jo situacija dėl negalios būtų aptariama su kitais;
- atsakingai vertinti bet kokią asmens informacijos apie savo turimą negalią atskleidimą ir atsižvelgus į gautą informaciją nukreipti asmenį pas Universiteto koordinatorių negalios reikalams ir (ar) į kitą darbuotoją ar padalinį, galintį suteikti tinkamą informaciją apie Universiteto teikiamą pagalbą, paslaugas ir paramos galimybes, siekiant atliepti individualiuosius poreikius tinkamam studijų arba darbo sąlygų pritaikymui;
- esant poreikiui informuoti negalios koordinatorių, kitus Universiteto atsakingus padalinius apie pasikeitusią savo sveikatos būklę ir (ar) negalios aspektus, susijusius su gaunama parama, pagalba ir paslaugomis Universitete;
- kilus nerimui dėl Universiteto bendruomenės nario psichologinės ir (ar) fizinės sveikatos būklės, išlaikant asmens duomenų konfidencialumą, kreiptis patarimo į VDU Psichologijos kliniką (dėl psichologinės sveikatos) ir (ar) koordinatorių negalios reikalams, į bet kurią kitą darbuotoją ar padalinį siekiant gauti informacijos apie pagalbos galimybes;
- užtikrinti rašytinių ir (ar) elektroninių duomenų saugumą ir konfidencialumą tvarkant asmeninę informaciją apie asmens negalią, jo sveikatos būklę ir pan.;
- būti susipažinusiems ir žinoti galimas pagalbos bendruomenės neįgaliems nariams procedūras, nuostatas ir galimybes Universitete;

- palaikyti tvarų ryšį su Universiteto bendruomenės neįgaliais nariais, kurie patys kreipėsi dėl paramos, paslaugų ar pagalbos ir sutiko būti identifikuoti kaip turintys negalią viso buvimo Universitete laikotarpiu.

4.3. Kiekvieno studento ir (ar) stojančiojo atsakomybė:

- esant poreikiui informuoti Universitetą apie negalią ir (ar) individualiuosius poreikius, siekiant tinkamo studijų sąlygų pritaikymo ir gauti su tuo susijusią pagalbą, paslaugas ir paramą Universitete;
- jei įmanoma, išsakyti ir aptarti su negalios koordinatoriumi, kitais Universiteto atstovais savo individualiuosius poreikius dėl negalios ir (ar) esamos sveikatos būklės prieš studijų ar darbo pradžią;
- pranešti Universitetui (studijų programos vadovui, akademinio padalinio administracijai), pirmiausia negalios koordinatoriui, jei esama sveikatos būklė ir (ar) negalia nulemia sunkumus, dėl kurių nėra galimybės pilnavertiškai dalyvauti studijų procese;
- pranešti Universitetui, pirmiausia negalios koordinatoriui, jei susiduria su situacija, kai jų atsiskaitymą ir (ar) atsiskaitymo rezultatus nulėmė esama sveikatos būklė ir (ar) negalia;
- informuoti Universitetą apie pasikeitusią savo sveikatos būklę ir (ar) negalios aspektus, susijusius su gaunama parama, paslaugomis ir pagalba Universitete.

4.4. Akademių padalinių atsakomybė:

- užtikrinti, kad stojantiesiems neįgaliesiems studentams būtų teikiama tiksli informacija apie studijų sąlygų pritaikymą, teikiamą pagalbą, paslaugas ir paramą Universitete, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- suteikti studentams informaciją apie galimybes bendruomenės neįgaliesiems nariams gauti pagalbą, paslaugas ir paramą studijų procese, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- siekti tinkamai pritaikyti studijų sąlygas, teikiant pagalbą ir paslaugas bendruomenės neįgaliesiems nariams, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- prieinamai ir aiškiai individualių poreikių turintiems (neįgaliesiems) studentams pateikti studijų programų ir atskirų dalykų aprašus, jų turinį, taikomus vertinimo metodus ir atsiskaitymo procesą;
- nustatyti vidaus tvarką, siekiant savo padaliniuose užkirsti kelią diskriminacijai negalios pagrindu;
- konsultuoti ir tarpininkauti suteikiant informaciją individualių poreikių turinčius (neįgaliuosius) studentus dėl praktikos vietos galimybių ir jų prieinamumo.

4.5. Neakademių padalinių atsakomybė:

- siekti sudaryti tinkamą studijų ir (ar) darbo procesą, atsižvelgiant į neįgalių asmenų individualiuosius poreikius, stengiantis juos maksimaliai atliepti;
- pagal atsakomybės sritis skleisti žinią, informuoti ir konsultuoti neįgalius asmenis ir visus kitus bendruomenės narius apie esamas studijų ir (ar) darbo sąlygas ir šią įtraukusių galimybių politiką;
- siekti sudaryti tinkamas infrastruktūros sąlygas neįgalių asmenų prieinamumui ir apgyvendinimui užtikrinti atliepiančią jų individualiuosius poreikius.

4.6. Koordinatoriaus negalios reikalams atsakomybė:

- vykdyti įtraukių galimybių politikos planavimą, įgyvendinimą, stebėseną (monitoringą) ir viešinimą, realizuoti neįgaliųjų įtraukties programas;
- konsultuoti stojančiuosius ir (ar) neįgalius studentus, jų tėvus (globėjus) studijų, studijų prieinamumo ir tinkamo studijų proceso pritaikymo klausimais;
- konsultuoti ir organizuoti Universiteto akademinis ir neakademinis padalinius, atskirus darbuotojus ir (ar) studentus dėl tinkamo studijų proceso pritaikymo pagal neįgaliųjų poreikius, teikti ekspertinę pagalbą;
- vykdyti mediaciją, tarpininkauti, siekiant spręsti su neįgaliais bendruomenės nariais susijusias akademinės, socialines ir kitokio pobūdžio problemas Universiteto akademinuose ir neakademinuose padaliniuose;
- organizuoti ir vykdyti mokymus, švietimo apie negalią veiklas, skirtas kompetencijai kelti, sąmoningumui apie negalią ir studijų prieinamumui didinti.

4.7. VDU Studentų atstovybės atsakomybė:

- sudaryti sąlygas studentams su negalia, įsitraukti į SA veiklas ir joms atstovauti;
- sudaryti lygiavertes sąlygas ir galimybes visiems studentams, taip pat ir studentams su negalia, dalyvauti studijų procese;
- rūpintis studentų akademinė, socialinė, kultūrinė gerove, įtraukiant į šias veiklas ir studentus su negalia;
- šviesti studentus ir akademinę bendruomenę apie žmonių su negalia teises.

4.8. Kitų suinteresuotų pusių atsakomybė:

Nevyriausybės organizacijos, vienijančios, atstovaujančios ar ginančios neįgalių žmonių teises, ar kiti Universiteto socialiniai partneriai gali prisidėti prie Universitete įgyvendinamos įtraukių galimybių politikos ir atskirų jos dedamųjų. Universitetas vertina šią galimybę ir bendradarbiaudamas su nevyriausybėmis organizacijomis gali konsultotis apie individualius poreikius, paslaugas, paramos ir pagalbos priemones, padedančias tinkamai pritaikyti sąlygas visiems Universiteto bendruomenės nariams ir (ar) teikti kitas paslaugas, būtinas atliepti neįgaliųjų poreikius.

5. NEĮGALIEMS STUDENTAMS IR DARBUOTOJAMS TEIKIAMA PAGALBA UNIVERSITETE

5.1. Priėmimas į Universitetą

Universitetas užtikrina lygias galimybes ir nediskriminavimą negalios pagrindu stojantiejiems studentams arba priimamiems dirbti neįgaliesiems darbuotojams. Informacija, kuri bus gauta apie stojančiojo ar priimamo darbuotojo negalią, nebus perduota kitiems akademiniais ir neakademiniais padaliniais be paties stojančiojo ar priimamo darbuotojo sutikimo. Informacija apie tai, kad stojantysis ar priimamas darbuotojas turi sveikatos sunkumų, negalią, nedaro įtakos Universiteto sprendimui dėl studento ar darbuotojo priėmimo.

Stojantiejiems, turintiems negalią, taikomos su priėmimu į Universitetą susijusios mokesčių lengvatos. Priimamiems į darbą darbuotojams taikomos sąlygos, susietos su LR darbo ir LR civilinio kodekso normomis.

Kai studentas ar darbuotojas jau yra priimtas į VDU, Universitetas skatina asmenis atskleisti esamus sveikatos sunkumus, negalią ir (ar) individualiuosius studijų ar darbo sąlygų pritaikymo poreikius, kurie, asmens manymu, gali turėti įtakos studijų procesui ar darbo funkcijoms atlikti. Taip siekiama informuoti asmenis apie esamas galimybes ir užtikrinti tinkamų pagalbų, paslaugų ir paramos priemonių taikymą, siekiant tinkamai pritaikyti sąlygas ir užtikrinti studijų ar darbo prieinamumą pagal poreikius. Studentai ir darbuotojai, atskleidę esamus sveikatos sunkumus ar negalią ir (ar) individualiuosius studijų ir darbo sąlygų pritaikymo poreikius, visuose padaliniuose yra informuojami apie galimybę kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius negalios reikalams bendradarbiauja su akademiniais ir neakademiniais padaliniais, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir darbo prieinamumą, atsižvelgus į poreikius, teikiant tinkamas pagalbos priemones.

5.2. Supažindinimas su Universitetu

Vykdam bendrą visos Universiteto bendruomenės supažindinimą su Universitetu, jo vertybėmis, nuostatomis ir veikimo principais, Universiteto bendruomenei ir (ar) naujiems jos nariams bus suteikta informacija apie Universitete puoselėjamą lygybės ir nediskriminavimo principą, Universiteto įtraukių galimybių politiką ir taikomas pagalbos galimybes visiems Universiteto bendruomenės neįgaliesiems nariams, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius.

5.3. Pagalba studijų ir darbo santykių Universitete laikotarpiu

Universitetas supranta, kad problemos dėl sveikatos būklės ir (ar) negalios gali kilti, išryškėti jau pradėjus studijuoti ar dirbti Universitete. Tokiu atveju Universitetas skatina savo bendruomenės narius kreiptis į savo akademinio ir (ar) neakademinio padalinio vadovus, ar į Universiteto koordinatorių negalios reikalams ir informuoti apie tai. Informavus Universitetą apie problemas dėl sveikatos būklės ir (ar) negalios, Universiteto bendruomenės nariai yra konsultuojami, informuojami apie pagalbos, paslaugų ir paramos galimybes, kurios jiems gali būti ir (ar) yra teikiamos, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius.

Universitetas taip pat rūpinasi neįgalių studentų ir darbuotojų karjeros projektavimu ir planavimu darbo ir studijų metu ar pabaigus jas, siekiant platesnių karjeros galimybių Universitete ar tolesnių studijų metu, darbo rinkoje ir (ar) užimtumo srityje.

5.4. Bendramokslių pagalba neįgaliems studentams

Siekiant užtikrinti lygias studijų ir mokymosi galimybes Universitete, studentai skatinami padėti savo neįgaliems bendramoksliams. Jei bendraudami, studijuodami ar norėdami padėti neįgaliam bendramoksliui studentai nėra tikri, kaip tinkamai tai padaryti, jie gali kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius negalios reikalams studentams suteiks praktinių patarimų negalios etiketo klausimais, padės geriau suprasti poreikius, kylančius dėl negalios.

Pastebėję ar atpažinę savo neįgalaus bendramokslio sunkumus, kylančius dėl esamų kliūčių ar netinkamo sąlygų pritaikymo Universitete, išlaikant konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos reikalavimus, studentai skatinami apie tai informuoti savo akademinio padalinio darbuotojus ir (ar) koordinatorių negalios reikalams ir (ar) VDU Studentų atstovybę, siekiant informuoti ir suteikti tinkamą pagalbą sunkumus patiriančiam bendramoksliui.

Jei neįgalus studentas ar jo bendramoksliai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, sunkumų dėl negalios ar kitų priežasčių studentui reikia pertraukti studijas, pats neįgalus studentas ar jo bendramoksliai turi konsultuotis su savo akademinio padalinio administracija ir (ar) Studijų departamentu.

Pastebėjus, sužinojus ar įtariant, kad bendramoksliis patiria emocinius sunkumus ar išgyvena psichologinę krizę, studentams patariama kreiptis į VDU Psichologijos kliniką ir pasikonsultuoti apie galimus pagalbos teikimo būdus. Tiksliai ir efektyviai teikiama pagalba, kurios galima sulaukti dėl situacijos nežinojimo, jos neteisingo interpretavimo ar veiksmų, sudarys tinkamas ir įtraukias sąlygas studijų tvarumui ir jų tęstinumui užtikrinti.

5.5. Bendradarbių ir Universiteto darbuotojų teikiama pagalba neįgaliesiems

Universiteto darbuotojai skatinami atsakingai vertinti bet kokią asmens informaciją apie jo sveikatos būklę, turimą negalią atskleidimą ir įvertinus gautą informaciją nukreipti asmenį pas koordinatorių negalios reikalams ir (ar) kreiptis į kitą darbuotoją/padalinį, galintį suteikti tinkamą pagalbą ir (ar) paslaugas, susijusias su tinkamu sąlygų pritaikymu.

Dirbant su neįgaliu bendradarbiu ar teikiant paslaugas visiems Universiteto bendruomenės neįgaliems nariams ir darbuotojams jaučiant, kad nežino, jiems kyla klausimų dėl lygių galimybių užtikrinimo, tinkamų sąlygų pritaikymo ar patirties, kaip tinkamai pašalinti kliūtis prieinamumui, darbuotojai skatinami kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius darbuotojams suteiks praktinių patarimų negalios etiketo klausimais, padės geriau suprasti neįgaliųjų poreikius, suteiks informacijos apie pagalbos, paslaugų ir paramos priemonių neįgaliesiems teikimo galimybes, procesus ir jų eigą. Pastebėjus, sužinojus ar įtariant, kad bendradarbis, studentas patiria emocinius sunkumus ar išgyvena psichologinę krizę, darbuotojams patariama kreiptis į VDU Psichologijos kliniką. Psichologijos klinika gali teikti konsultacijas Universiteto darbuotojams apie galimus pagalbos teikimo būdus asmenims, patiriantiems psichologinius sunkumus.

6. TEIKIAMOS PAGALBOS ŠALTINIAI UNIVERSITETE

Universiteto institucijos ir padaliniai, teikiantys ekspertinę pagalbą ir konsultacijas dėl reikalų, susijusių su neįgaliaisiais ir (ar) jų individualiaisiais poreikiais:

6.1. Akademiniai padaliniai

Universiteto akademinis padalinys yra Universiteto padalinys, kurio pagrindinė veikla yra studijų vykdymas ir (arba) moksliniai tyrimai, menai, eksperimentinė, socialinė, kultūrinė plėtra. Universiteto akademiniai padaliniai yra savo veiklą *sui iuris* teisėmis grindžiančios akademijos, kitos akademijos, fakultetai, filialai, institutai, botanikos sodas ir kiti jiems prilyginami padaliniai. Universiteto akademiniai padaliniai veiklą organizuoja savo struktūriniuose vienetuose (katedrose, studijų, mokslo, meno ir konsultavimo centruose, laboratorijose ir kt.) ir (arba) kitomis formomis (mokslo klasteriai, studijų programų (ar jų grupių) vykdymo komitetai ir kt.). Studentai ir (ar) darbuotojai, kuriems būtina pritaikyti tinkamas sąlygas užtikrinant studijų proceso ar darbo vietos prieinamumą, turi kreiptis į savo akademinio padalinio administraciją (studijų programos vadovą, katedros referentę, katedros vadovą, ar dekanatą). Kiekvienas akademinis padalinys turi priskirtą asmenį, atsakingą už neįgalųjų įtrauktį padalinio veiklų srityse. Jei akademinio padalinio administracijai kyla neaiškumų teikiant paslaugas neįgaliesiems studentams, jie gali kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams. Už lygybės ir nediskriminavimo politiką, įtraukčių galimybių politiką akademiniam padalinyje atsako padalinio vadovas.

6.2. Neakademiniai padaliniai

Universiteto neakademiniai padaliniai yra administracinėms funkcijoms atlikti ir ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti reikalingi padaliniai, atstovybės, konsultavimo centrai, kiti studijoms, mokslui, menui ir studentų veiklai reikalingi padaliniai. Jei neakademinio padalinio administracijai kyla problemų teikiant paslaugas neįgaliesiems studentams ar siekiant tinkamai pritaikyti darbo vietą darbuotojui, jie gali kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams ir (ar) į Žmogiškųjų išteklių departamento darbuotoją, atsakingą už lygių galimybių ir įvairovės politiką Universitete. Už lygybės ir nediskriminavimo politiką, įtraukčių galimybių politiką neakademiniam padalinyje atsako padalinio vadovas.

6.3. Koordinatorius negalios reikalams

VDU koordinatorius negalios reikalams yra atsakingas už Universitete vykdomos įtraukčių galimybių politikos rengimą, planavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir viešinimą, taip pat jis atsako už visos Universiteto bendruomenės neįgalių narių konsultavimą, koordinavimą ir įtraukties programos planavimą ir organizavimą Universitete. Koordinatorius bendradarbiauja su akademiais ir neakademiniais Universiteto padaliniais ir (ar) kitomis institucijomis, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ar darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir darbo prieinamumą bendruomenės neįgaliesiems nariams. Studentai ir darbuotojai, kuriems būtina pritaikyti tinkamas sąlygas užtikrinant studijų ar darbo vietos prieinamumą, turi kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Studentai taip pat turi galimybę savarankiškai studentų portale užpildyti anketą – sutikimą, skirtą atskleisti savo negalią. Į koordinatorių negalios reikalams taip pat gali kreiptis Universiteto akademinį ir neakademinį padalinių darbuotojai, kuriems kyla klausimų siekiant tinkamai pritaikyti darbo sąlygas ir jų prieinamumą.

6.4. Studentų reikalų departamentas

Studentų reikalų departamentas teikia informaciją, konsultuoja ir tiesiogiai teikia paslaugas studentams įvairiais socialiniais klausimais, tiesiogiai nesusijusiais su studijų procesu: konsultuoja finansinės paramos, neįgaliųjų įtraukties, lengvatų suteikimo, apgyvendinimo, pažymų išdavimo, atsiskaitymo su Universitetu klausimais, organizuoja Universitete vykdomas savanorystės ir mentorystės programas. Departamento veikla taip pat susieta su sportu ir sveikatingumo paslaugų teikimu, karjeros projektavimu, kultūrine ir menine veikla. Studentai dėl problemų šiose srityse gali tiesiogiai kreiptis į Studentų reikalų departamentą, jiems bus suteikta informacija ir (ar) bus tikslingai nukreipti į kitus Universiteto akademinis ir (ar) neakademinis padalinius.

6.5. Žmogiškųjų išteklių departamentas

Žmogiškųjų išteklių departamentas vykdo darbuotojų priėmimo į Universitetą ir atleidimo iš jo procedūrą. Universiteto darbuotojai gali departamente gauti informaciją apie esamas darbo sąlygas. Darbuotojams, kurie departamentui atskleidžia informaciją ir pateikia dokumentus apie turimą negalią, taikomos LR darbo ir LR civilinio kodekso normose numatytos darbo sąlygos ir jų išlygos. Turintis asmeninių darbo vietos, darbo sąlygų poreikių, susijusių su negalia, darbuotojas skatinamas apie tai informuoti departamento darbuotoją, atsakingą už lygias galimybes ir įvairovę Universitete, taip dedant visas pastangas kiekvienam Universiteto darbuotojui užtikrinti lygias ir nediskriminuojančias darbo sąlygas.

6.6. VDU Psichologijos klinika

VDU Psichologijos klinika siūlo pagalbą studentams ir darbuotojams, išgyvenantiems įvairius psichologinius sunkumus. Visi Universiteto bendruomenės nariai yra skatinami neatidėlioti ir kreiptis pagalbos, jei dėl vidinės būsenos ar susiklosčiusios gyvenimo situacijos sunku bendrauti, mokytis ar dirbti, jei užplūsta slegiančios mintys, ar mano, kad nėra kitokios išeities. Psichologijos klinikoje teikiamos individualios, nemokamos psichologų konsultacijos, užtikrinamas konfidencialumas. Konsultuojantys psichologai turi teorinių ir praktinių žinių, kaip tinkamai suteikti psichologinę pagalbą. Psichologinė pagalba gali būti teikiama konsultuojant gyvai arba nuotoliniu būdu, atsižvelgiant į individualius studento ir darbuotojo poreikius.

7. KONFIDENCIALUMAS

Universiteto darbuotojai atsakingai vertina konfidencialumo principus tvarkant asmeninę informaciją, susijusią su asmens sveikatos būkle, negalia ar kita privačia informacija, vadovaujasi Bendroju duomenų apsaugos reglamento, LR asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatomis ir Universiteto asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis.

Universiteto akademiniai ir neakademiniai padaliniai, jų studentai ir darbuotojai gerbia asmens teisę į konfidencialumą ir supranta, kad pastebėjus sunkumus ir (ar) klausimus, su kuriais asmuo susiduria dėl negalios, teikiant informaciją ar nukreipiant asmenį pas koordinatorių negalios reikalams, ar į VDU Psichologijos kliniką, tai daro korektiškai ir konfidencialiai.

8. TINKAMAS SĄLYGŲ PRITAIKYMAS UNIVERSITETE

Neįgalūs Universiteto darbuotojai turi teisę į Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas nuostatas, susijusias su negalia, Universiteto studentai – į Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymų nuostatas. Universitetas siekia kurti įtraukią ir motyvuojančią darbo ir studijų aplinką, atliepiančią šiuolaikinės visuomenės poreikius ir kuriant ateities visuomenę, todėl neįgalūs Universiteto bendruomenės nariai turi teisę į lygias galimybes ir nediskriminavimą, kartu ir į tinkamą studijų ir darbo sąlygų pritaikymą, kuris yra susietas su konkrečia asmens individualiaisiais poreikiais ir Universiteto galimybėmis juos tenkinti.

Tinkamas studijų sąlygų pritaikymas galimas tik esant dialogui atitinkamai tarp neįgalaus studento ar darbuotojo, dėstytojo ir Universiteto administracijos. Dėl studijų ar darbo sąlygų pritaikymo neįgalus studentas turi kreiptis į savo akademinio padalinio administraciją, darbuotojas – į padalinio, kuriame dirba, vadovą arba Universiteto koordinatorių negalios reikalams. Išsiaiškinus individualius poreikius ir (ar) problemas, kuriuos neįgalus studentas ar darbuotojas patiria dėl netinkamo sąlygų pritaikymo, kliūtis bus siekiama pašalinti ir taip padidinti studijų ar darbovietės prieinamumą.

Neįgalūs bendruomenės nariai, siekdami, kad jiems būtų tinkamai pritaikytos sąlygos, turi pateikti negalios faktą įrodančius dokumentus koordinatoriui negalios reikalams arba akademinio ar neakademinio padalinio vadovui. Studentai gali savarankiškai studentų portale užpildyti anketą – sutikimą, skirtą atskleisti savo negalią. Negalios koordinatorius, įvertinęs pateiktus dokumentus, kitus faktorius ir sąlygas, studentui ar darbuotojui pageidaujant, atitinkamam Universiteto padaliniui rekomenduoja konkrečius studijų ir darbo aplinkos individualizavimo būdus. Kiekvieno asmens negalia ir dėl jos kylantys poreikiai yra individualūs, todėl kiekvienu atveju ieškoma labiausiai tinkamų studijų ir darbo proceso individualizavimo būdų. Individualizavimo būdai išskiriami į tris pagrindines sritis: studijų ir darbo aplinka, paskaitos ar kiti kontaktiniai užsiėmimai, studijų pasiekimų ir darbuotojo darbo užduoties vertinimas. Siekiant tinkamo studijų ir darbo sąlygų pritaikymo, neįgaliesiems ir (ar) asmeninių poreikių turintiems studentams ir darbuotojams Universitete galima taikyti šias studijų ir darbo proceso alternatyvas:

- fizinės aplinkos pritaikymą arba studijų tvarkaraščių ar darbo grafiko koregavimą pagal auditorijų ar darbo vietos prieinamumą;
- alternatyvios studijų ar darbo atsiskaitymo formos taikymą, atsižvelgiant į studento ir darbuotojo asmeninius poreikius, kylančius dėl negalios;
- studijų atsiskaitymams ar darbo užduočiai įgyvendinti skiriamo laiko limito padidinimą;
- alternatyvių priemonių, padidinančių studijų ir darbo proceso prieinamumą, taikymą;
- studijų ir darbo reikmėms skirtos medžiagos prieinamo formato naudojimą;
- kitų alternatyvių metodų, priemonių ir būdų taikymą.

8.1. Papildomas laikas studijų laikotarpiu ir darbo metu

Jei studentai ir darbuotojai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, negalios ar kitų priežasčių reikia padaryti pertrauką studijų ar darbo metu, Universitetas ir atskiri jo padaliniai turi dėti pastangas šią situaciją spręsti abiem pusėms palankiomis sąlygomis. Studentai turi konsultuotis su savo akademinio padalinio administracija ir (ar) Studijų departamentu ir laikytis prašymo suteikti

papildomo laiko studijų procese ar akademinės atostogų tvarkos, kuri reglamentuota VDU Studijų reguliavimo ir kituose Universiteto vidaus teisės aktuose. Darbuotojai – konsultuojasi su padalinio vadovu, kuriame dirba ir (ar) Žmogiškųjų išteklių departamentu, taikant LR darbo ir LR civiliniame kodekse bei Universiteto vidaus teisės aktuose numatytas galimybes.

Bendruomenės nariai, patiriantys laikiną sveikatos būklės pablogėjimą, gali kreiptis dėl papildomo laiko suteikimo, atostogų ir (ar) studijų, darbo formos pakeitimo, taip pat prašyti taikyti kitas alternatyvias studijų ar darbo priemones ir būdus prie susiklosčiusių aplinkybių (jei patiriamas sveikatos būklės paūmėjimas, reikia gydytis ligoninėje ar pan.). Tokiu atveju studentui ar darbuotojui gali būti sudarytos galimybės laikinai nedalyvauti studijų procese ar darbe, arba dalyvauti jam prienamomis formomis, atsiskaitant kitu laiku, dirbant nuotoliniu būdu ar pan. Tais atvejais, kai studentai ar darbuotojai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, negalios ar kitų priežasčių reikia padaryti ilgą pertrauką studijuojant ar dirbant, jie gali išeiti akademinį ar darbo atostogų, neprarasdami studento ar darbuotojo statuso.

Neįgalūs bendruomenės nariai, kurie po papildomo laiko suteikimo ar akademinį ir darbo atostogų, grįžta ir tęsia studijas ar darbą Universitete, gali kreiptis į koordinatorių negalios reikalams dėl tinkamo sąlygų pritaikymo, aptariant esamą situaciją, siekiant numatyti ir (ar) tinkamai pakoreguoti pagalbos priemones, didinančias studijų ar darbo prienamumą ir galimybę sėkmingai tęsti studijas ar darbą.

9. MOKSLINIAI TYRIMAI IR EKSPERIMENTINĖ VEIKLA

Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla negalios srityje – vieni iš prioritetinių sričių Universitete. Universitetas remia, skatina ir palaiko šių tyrimų vykdymą ir jų praktinį taikymą bei sklaidą. Tyrimai negalios srityje turi padėti didinti žinias, jų pritaikomumą ir ekspertškumą ir Universitete, ir plačiojoje visuomenėje. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla turėtų būti prieinami potencialiems dalyviams su negalia.

10. UNIVERSITETO SANTYKIS SU APLINKA

Siekama sukurti visapusiškai tvarią ir darnią aplinką, jos ekosistemą, kuri eliminuoja kliūtis studijuoti ar dirbti negalią turintiems, tinkamai pritaikyti sąlygas ir paslaugas neįgaliesiems Universitete ir už jo ribų. Universitetas veikia kartu su kitomis suinteresuotomis pusėmis: valstybės ir savivaldybės institucijomis, privačiais ir verslo subjektais, nevyriausybiniu sektoriaus atstovais. Atsižvelgdamas į neįgaliųjų poreikius, ir Universitetas, ir kitos įstaigos, institucijos, organizacijos inicijuoja pokyčius siekiant sukurti sklandžiai veikiančią ir tvarią įtraukų galimybių politikos ekosistemą neįgaliesiems Universiteto bendruomenės nariams Universiteto viduje ir jį supančioje, įtaką studijoms ir darbui darančioje aplinkoje.

11. ŠVIETIMAS IR KOMUNIKACIJA

Universitetas skatina ir plėtotoja bendruomenės narių žinias ir kompetencijas apie neįgalius asmenis ir (ar) jų individualius poreikius, inicijuodamas, prisidėdamas, organizuodamas ir vykdydamas įvairias švietėjiškas veiklas apie negalią. Prie šios veiklos gali prisidėti kiekvienas Universiteto bendruomenės narys jas inicijuodamas, dalyvaudamas mokymuose, seminaruose, konferencijose, akcijose, renginiuose ar kitose veiklose, didinančiose žinias ir patirtį negalios srityje. Specializuotus mokymus ar renginius Universiteto bendruomenės nariams inicijuoja ir koordinuoja koordinatorius negalios reikalams, o prie jų vykdymo prisideda atitinkami Universiteto akademiniai ir neakademiniai padaliniai, Studentų atstovybė ir (ar) atskiri Universiteto bendruomenės nariai. Esant poreikiui, Universitetas bendradarbiauja su kitomis organizacijomis, siekdamas savo bendruomenės nariams suteikti kokybiškus mokymus negalios srityje pasitelkiant šios srities ekspertus. Universitetas siekia sukauptomis žiniomis ir ilgamete patirtimi negalios srityje dalintis su visuomene, tuo tikslu užsiima visuomenės švietimu, ekspertiškos nuomonės išsakymu, socialinės atsakomybės didinimu, požiūrio į negalią keitimu.

12. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

Siekiant užtikrinti šios įtraukių galimybių politikos tvarumą, bus atliekama nuolatinė periodinė jos stebėseną ir vertinimas. Negalios politika Universitete yra neatskiriama ir integrali Universiteto vykdomos strategijos dalis, jos vykdymą stebės ir vertins VDU Strategijos įgyvendinimo stebėsenos ir analizės skyrius. Svarbiausi stebėtojai ir vertintojai – Universiteto bendruomenės nariai, kurie prie šio proceso galės prisidėti dalyvaudami Universiteto vykdomose apklausose, kituose tyrimuose, analizėse ir veiklose, susijusiuose su negalios situacijos stebėseną ir vertinimu. Universitete bus rengiami reguliarūs susitikimai, jų metu visi suinteresuoti VDU bendruomenės nariai galės kelti įtraukių galimybių politikos klausimus, teikti siūlymus ir ekspertišką nuomonę, taip prisidėdami ne tik prie įtraukių galimybių politikos Universitete stebėjimo ir vertinimo, bet ir aktyvaus jos kūrimo, puoselėjimo ir vykdymo. Prie Universiteto įtraukių galimybių politikos įgyvendinimo, tobulinimo, stebėsenos ir vertinimo bus kviečiamos prisidėti ir nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančios, vienijančios žmones, turinčius įvairių negalią ar individualiuosius poreikius. Vykdomos įtraukių galimybių politikos Universitete stebėsenos ir vertinimo rezultatai bus skelbiami kasmetėje Universiteto veiklos ataskaitoje, taip pat kitais būdais ir priemonėmis.

Universitetinio lygmens negalios politikos dokumentas gali būti keičiamas ir koreguojamas atsižvelgiant į Universiteto strateginius ir (ar) struktūrinius pokyčius, pačios negalios aspekto situaciją Universitete, jos stebėsenos ir vertinimo rezultatus, kitus pokyčius ir naujai kylančias problemas, siekį atliepti pasaulinius tikslus negalios ir jos reglamentavimo srityje.

13. POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS

VDU „Įtraukių galimybių universitetas“ negalios politika įgyvendinama vadovaujantis taktiniu įgyvendinimo planu, kuris yra tiesiogiai susijęs su šia negalios politika ir ją papildo. Šiame dokumente detalai aprašomas įtraukių galimybių politikos įgyvendinimo veiklos planas, nurodoma, kaip ir kokiomis priemonėmis siekiama realizuoti užsibrėžtus tikslus, numatant konkrečius įgyvendinimo žingsnius, terminus ir rodiklius politikai įgyvendinti, taip atliepiančias problemas, kurie buvo įvardinti 2020 m. atlikus esamos situacijos Universitete analizę, susijusią su neįgaliųjų padėtimi Universitete ir įvertinus jų metu gautus rezultatus. Realizuojant negalios politikos taktinį įgyvendinimo planą siekiama eliminuoti studijų, darbo, paslaugų teikimo, aplinkos pritaikymo, švietimo ir komunikacijos ir tyrimų srityse susidariusias kliūtis, vadovaujantis šiais principais:

- **Bendruomenės darna ir sinergija.** Užtikrintos žmogaus teisės, orumas, nediskriminavimas, lygios galimybės ir įvairovė negalios ir individualiųjų poreikių aspektu.
- **Bendruomenės fizinė gerovė.** Skatinama sveika gyvensena ir sudarytos palankios sąlygos fiziniam aktyvumui neįgaliems bendruomenės nariams.
- **Vidinės komunikacijos prieinamumas.** Sukurta vidinės komunikacijos struktūra ir sistema, kuri neįgaliems Universiteto bendruomenės nariams prieinamais kanalais ir priemonėmis užtikrina aiškios ir laiku pateikiamos informacijos sklaidą.
- **Pritaikyta darbo aplinka.** Sudarytos tinkamos ir lanksčios darbo sąlygos neįgaliems Universiteto bendruomenės nariams.
- **Studijų prieinamumas.** Užtikrintas studijų prieinamumas ir tinkamų sąlygų pritaikymas neįgaliems studentams.
- **Darbuotojų kompetencijų ugdymas.** Sukurta ir įtvirtinta kompetencijų kėlimo sistema, kurioje gali dalyvauti Universiteto akademinis ir neakademinis personalas, siekiant pagilinti žinias apie studijų ir darbo prieinamumą ir tinkamą sąlygų pritaikymą neįgaliems Universiteto bendruomenės nariams, atliepiančias individualiuosius poreikius studijų ar darbo procese.
- **Aplinkos pritaikymas.** Užtikrinta neįgalių Universiteto bendruomenės narių prieiga ir judumas visuose Universiteto pastatuose. Pagerinta mokslo, studijų, poilsio ir laisvalaikio aplinka, atnaujinant esamas ir atveriant naujas Universiteto erdves.
- **Universiteto dokumentų bazė.** Negalios aspektas įtrauktas į Universiteto vidaus norminius dokumentus kuriant naujus ar koreguojant jau esamus.
- **Paslaugos neįgaliesiems.** Įtvirtinta tvari Universiteto ir valstybinio, privataus ir nevyriausybinio sektoriaus teikiamų paslaugų sistema, jos sinergija, užtikrinanti studijų ir darbo prieinamumą pagal poreikius neįgaliems Universiteto bendruomenės nariams.
- **Studijų proceso organizavimas.** Sudarytos galimybės individualizuoti studijų procesą pagal neįgaliųjų poreikius.
- **Studentų karjeros projektavimas ir įsitraukimas į darbo rinką.** Prisidedama prie neįgaliųjų studentų, absolventų karjeros projektavimo ir didesnio įsitraukimo į darbo rinką galimybių.